

Sygn. akt I ACa 891/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta SO del. Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. J.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Apelacyjnego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt II C 683/11,

- 1) odrzuca apelację powódki w części zaskarżającej punkt 2) wyroku;
- 2) oddala apelację w pozostałym zakresie;
- 3) nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego;
- 4) przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz radcy prawnego R. T. 3 321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych, w tym 621 (sześćset dwadzieścia jeden) złotych podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 891/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 maja 2013r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo W. J. przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Katowicach o za-płatę 101.161,64 zł z tytułu odszkodowania za wydanie niezgodnego z

prawem orzeczenia, a to oznaczonego sygn. akt VACa 338/10 postanowienia Sądu Apelacyjnego z 19 listopada 2010r. odrzucającego skargę powódki o wznowienie postępowania w sprawie V ACa 572/07. Na dochodzoną pozew sumę składało się 40.000zł z tytułu żądanego w pierwotnym postępowaniu zadośćuczynienia, skapitalizowana renta po 400 zł miesięcznie za okres od 19 listopada 2010r. do 31 grudnia 2011r. oraz za dalszy przewidywany okres życia powódki, tj. 125,8 miesiąca, których to roszczeń powódka również dochodziła w pierwotnym postępowaniu (V ACa 572/07) i które nie zostały ostatecznie spełnione na skutek wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia w sprawie V ACa 338/10.

Podejmując to rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy przywołał treść orzeczeń wydanych w kolejno inicjowanych przez powódkę sprawach, w których przedmiotem były zgłoszone przez nią roszczenia wynikające z faktu utraty zdrowia wskutek niewłaściwego działania jednostek pogotowia ratunkowego, tj. orzeczenia Sądu Rejonowego w K. (I C 3603/99) - mocą którego odrzucono pozew w stosunku do (...) Pogotowia Ratunkowego w L., a oddalono powództwo w stosunku do (...) Pogotowia Ratunkowego w K. oraz orzeczenia Sądu Okręgowego w G. (I C 86/03) - mocą którego uwzględniono powództwo o zadośćuczynienie w kwocie 40.000zł w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody (...) i oddalono je w pozostałym zakresie w stosunku do tego pozwanego, jak i w całości w stosunku do pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W., a nadto Sądu Apelacyjnego w Katowicach (V ACa 572/07), który wyrokiem z 15. listopada 2007r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. wydany w sprawie I C 86/03, w ten sposób, że oddalił w całości powództwo o zasądzenie od Skarbu Państwa - Wojewody (...) zadośćuczynienia w wysokości 40.000 zł, jako przedawnione.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z 1 września 2009r. powódka została całkowicie ubezwłasnowolniona, a 9. kwietnia 2010r. jej opiekunem został ustanowiony mąż - F. J.. Wniósł on w imieniu powódki skargę o wznowienie postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. V ACa 572/07. Skargę tę, zarejestrowaną pod o sygn. V ACa 338/10, powódka oparła o zarzut niewłaściwej reprezentacji zarówno w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, jak i w prowadzonym przed Sądem Okręgowym postępowaniu pierwszoinstancyjnym (sygn. akt I C 86/03). Zarzut ten powódka uzasadniała tym, że jako jej pełnomocnik występował mąż, któremu z uwagi na stan zdrowia, nie była w stanie faktycznie udzielić pełnomocnictwa. Rzekome pełnomocnictwo miało być udzielone przez powódkę mężowi, w ten sposób, że F. J. ujął dłoń powódki w swoją dłoń i w ten sposób dokonał jej ręką podpisu pod tekstem pełnomocnictwa, a okoliczność ta w ocenie powódki skutkować powinna nieważnością postępowania w sprawie V Ca 572/07. Postanowieniem z 19. listopada 2010r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania, stwierdzając iż przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, by zaistniała przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c. przesłanka wznowienia, ponieważ brak było podstaw do przyjęcia by w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt V ACa 572/07 powódka była nienależycie reprezentowana. Stwierdził, iż ustalenia faktyczne nie dały podstaw do przyjęcia, by oświadczenie woli skarżącej obejmujące udzielenie pełnomocnictwa procesowego obarczone było wadą oświadczenia woli jako złożone przez osobę znajdującą się w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Okoliczności takich w ocenie Sądu Apelacyjnego nie wykazały dokumenty ujawnione w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie skarżącej, a zwłaszcza opinia biegłych sądowych, gdyż opinia ta odnosiła się do stanu zdrowia W. J. aktualnego na dzień sporządzenia opinii (maj 2009r.), a w jej treści nie znajdowały się tego rodzaju informacje, które pozwoliłyby na odniesienie jej wniosków do stanu skarżącej wyłączającego świadome albo swobodne wyrażenie woli na chwilę udzielania pełnomocnictw procesowych w 2002 i 2007r. Nie były również wystarczające twierdzenia pełnomocnika skarżącej co do utraty przez nią umiejętności czytania i pisania, ponieważ nie zostały poparte dowodami dotyczącymi braku możliwości czytania i pisania przez skarżącą w dacie udzielenia pełnomocnictw procesowych, w związku z czym brak było podstaw do przyjęcia, by skarżąca udzieliła pełnomocnictw z naruszeniem art. 79 i 80 k.c. Konkluzje te stanowiły podstawę odrzucenia przez Sąd Apelacyjny skargi o wznowienie postępowania.

W toku procesu odszkodowawczego powódka zgłosiła wnioski dowodowe w celu wykazania, że w 2002 i 2007r. nie była w stanie świadomie udzielić pełnomocnictwa swemu mężowi F. J.. Sąd Okręgowy przeprowadził m.in. dowód z opinii biegłych sądowych - z zakresu psychiatrii i psychologii klinicznej, którzy stwierdzili, iż powódka nieprzerwanie od czasu urazu, tj. od 1996r. nie była w stanie podjąć żadnej czynności prawnej z dostatecznym rozeznaniem.

Sąd Okręgowy przyjmując, iż podstawę prawną roszczeń odszkodowawczych po-wódki wobec Skarbu Państwa w związku z wydaniem przez Sąd Apelacyjny niezgodnego, w jej ocenie, orzeczenia w sprawie o sygn. akt V ACa 338/10 stanowi art. 417¹ § 2 k.c., stanowiący że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej oraz art. 424^{1b} k.p.c. - zgodnie z którym w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. W sytuacji, objętej regulacją art. 424^{1b} k.p.c. kwestia niezgodności z prawem kwestionowanego przez stronę orzeczenia musi być badana jako przesłanka odpowiedzialności pozwanego (Skarbu Państwa) już w toku samego postępowania o odszkodowanie. Taka też sytuacja zaistniała na gruncie rozpoznawanej sprawy, jako że od postanowienia odrzucającego skargę o wznowienie skarga kasacyjna nie przysługiwała. Tym samym wystąpiły przesłanki zastosowania art. 424^{1b} k.p.c., a Sąd w niniejszym postępowaniu zobligowany był rozstrzygnąć samodzielnie, czy kwestionowane przez powódkę orzeczenie było niezgodne z prawem.

Stąd też, Sąd Okręgowy skoncentrował się na ustaleniu, czy postanowienie odrzucające skargę o wznowienie postępowania w sprawie V ACa 338/10 było niezgodne z prawem, przyjmując że okoliczność ta stanowiła warunek sine qua non przypisania pozwanemu Skarbowi Państwa odpowiedzialności deliktowej na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. za bezprawne działania organu państwa (Sądu Apelacyjnego) i dawałaby podstawę do badania szkody jak i związku przyczynowego pomiędzy owym bezprawnym działaniem a szkodą. Stwierdzając, iż przepisy postępowania cywilnego nie zawierają definicji nie-zgodności z prawem, Sąd Okręgowy za stanowiskiem doktryny przyjął, że orzeczenie niezgodne z prawem - w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. - to orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo zostało wydane w wyniku szczerze-gólnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiście i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Innymi słowy, mimo braku wyraźnych normatywnych obostrzeń semantycznych tak w art. 77 Konstytucji, jak i w art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. - niezgodność z prawem, powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechę bezprawności. Jeżeli więc sąd nie wykracza poza obszar przyznanej mu swobody, nie pozostaje w kolizji z własnym sumieniem oraz prawidłowo dobiera standardy orzecznicze, to działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydane orzeczenie można ocenić jako „obiektywnie” niezgodne z prawem.

W świetle tych kryteriów, podkreślając związaną z tym faktyczną podstawą żądania pozwu, Sąd Okręgowy stwierdził, iż czynności sądowe podjęte przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie V ACa 338/10 były prawidłowe, a zapadłe w niej rozstrzygnięcie odpowiadało prawu. Podkreślił, iż powódka w tym postępowaniu miała możliwość przedstawienia swego stanowiska, zgłoszenia wniosków dowodowych oraz odniesienia się do twierdzeń i wniosków strony pozwanej, a Sąd dopuścił w tej sprawie wszelkie dowody, które mogły mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie dokonał trafnej subsumpcji prawnej wyników postępowania dowodowego i w sposób wyczerpujący, klarowny oraz logiczny uzasadnił motyw swego rozstrzygnięcia, wskazując jakie przyczyny legły u podstaw odrzucenia skargi o wznowienie postępowania. Sąd Okręgowy uznał, że wbrew odmiennym twierdzeniom pozwu, Sąd Apelacyjny rozpoznając skargę o wznowienie postępowania w sprawie V ACa 338/10 nie przekroczył wynikającej z art. 233 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów, a poczynione przez ten Sąd ustalenia nie były dowolne. Podkreślił, iż Sąd Apelacyjny wyjaśnił dlaczego brak było podstaw do uznania, by pełno-mocnictwo udzielone przez W. J. mężowi było nieważne. Konkludując, Sąd Okręgowy stwierdził, iż orzeczenie wydane w sprawie V ACa 338/10 było zgodne z prawem, tym samym nie zaistniała podstawowa przesłanka warunkująca możliwość skutecznego domagania się przez powódkę odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c., z tytułu wydania niezgodnego z prawem orzeczenia i z tej przyczyny powództwo oddalił.

Niezależnie od tej przyczyny, Sąd Okręgowy wskazał, że powódka nie wykazała, by na skutek odrzucenia skargi o wznowienie postępowania doznała szkody, a nadto by między tą - rzekomą szkodą a działaniem pozwanego istniał związek przyczynowy. Sąd Okręgowy podkreślił, iż gdyby nawet Sąd Apelacyjny uwzględnił skargę o wznowienie postępowania, to nie sposób przyjąć, że w ponownie przeprowadzonym postępowaniu zostałyby uwzględnione roszczenia powódki o zadośćuczynienie i rentę. Wniosek taki w ocenie Sądu Okręgowego należało wyprowadzić z faktu, że przedmiotem rozpoznania w postępowaniu V ACa 338/10 nie było żądanie zasądzenia renty czy też zadośćuczynienia, a wyłącznie rozpoznanie skargi o wznowienie postępowania. Zatem fakt odrzucenia skargi o wznowienie nie mógł być traktowany jako powodujący uszczerbek takiego rodzaju jak to przedstawiła w pozwie W. J.. Sąd Okręgowy podkreślił, iż powódka nie uzyskała zadośćuczynienia i renty w pierwotnym postępowaniu, gdyż jej powództwo zostało ostatecznie oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 15 listopada 2007r., a nie z powodu odrzucenia skargi o wznowienie postępowania. Stąd też Sąd Okręgowy przyjął, iż powództwo odszkodowawcze podlegałoby oddaleniu, również, gdyby przyjął, że zaskarżone postanowienie kończące postępowanie w sprawie V ACa 338/10 było niezgodne z prawem.

O kosztach procesu, Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c. i z uwagi na wyjątkowo trudną sytuację zdrowotną i majątkową powódki odstąpił od obciążenia jej kosztami procesu. Nadto przyznał pełnomocnikowi powódki radcy pr. R. T. od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w stawce minimalnej określonej w § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, tj w kwocie 3.600zł, powiększonej podatkiem od towarów i usług, łącznie 4.428 zł

Apelację od wyroku wniosła powódka zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo oraz w części, w której Sąd Okręgowy nie przyznał pełnomocnikowi powódki z urzędu wynagrodzenia w wysokości równej 150% stawki minimalnej. Zarzuciła, iż Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok naruszył przepisy postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 §1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego zarówno w rozpatrywanej sprawie, jak i w sprawie Sądu Apelacyjnego w Katowicach - V ACa 338/10, dokonując jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, tj. zeznań świadka F. J., M. M., R. R., J. W., Z. P. oraz opinii głównej i uzupełniającej biegłych M. K. i B. B., jak i dokumentów wykazujących, iż powódka od 1996r. nie była w stanie udzielić pełnomocnictwa z rozeznaniem oraz, że powódka nie zna wszystkich liter, nie umie czytać i pisać a nadto nie wyprowadzając właściwych wniosków z przyczyn ubezwłasnowolnienia powódki. Podniosła, iż w sprawie V ACa 338/10 Sąd Apelacyjny pominął wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii, psychiatrii, psychologii oraz rehabilitacji medycznej, co podważa konkluzję Sądu Okręgowego, iż w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania Sąd przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe i umożliwił powódce pełne przedstawienie stanowiska. Nadto zarzuciła naruszenie art. 417¹§2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie w związku z naruszeniem art. 217, 227, 244, 278, 233, 316 §1, 328 §2, 401 pkt. 2 k.p.c. oraz art. 122§1 i 3, 442¹§3, 445 §1 i 444 k.c. przez uznanie iż postanowienie Sądu Apelacyjnego z 19 listopada 2010r. nie jest niezgodne z prawem oraz art. 122, 442¹ a ewentualnie art. 5 k.c., art. 361 § 1i 2, 445 §1 i 444 k.c. przez brak uznania, iż powódce została wyrządzona szkoda przez wydanie postanowienia Sądu Apelacyjnego z 19 listopada 2010r. i przez brak uznania związku przyczynowego między działaniem pozwanego a szkodą. Wywodziła, iż powódka wskutek urazu z 1996r. utraciła możliwość świadomego podejmowania czynności prawnych, a okoliczność ta wynikała ze zgromadzonego w rozpatrywanej materiału dowodowego, jak i z materiału zaoferowanego w postępowaniu wznowieniowym, w tym też z dowodów, których Sąd nie przeprowadził w sprawie V ACa 338/10. Podnosiła, że wznowienie postępowania w sprawie V ACa 572/07, uzasadnione nieważnością postępowania z uwagi na fakt, że powódka nie była w stanie udzielić pełnomocnictwa, prowadziłyby jednocześnie do przyjęcia w sprawie V ACa 572/07, iż roszczenia powódki nie są przedawnione ze względu na treść art. 122 § 1i 3 k.c. oraz art. 442¹§3 k.c., a co najmniej art. 5 k.c., w konsekwencji czego powództwo o zadośćuczynienie i rentę byłoby uwzględnione. Odnośnie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu powódka podniosła, iż nakład pracy uzasadniał przyznanie pełnomocnikowi, zgodnie z jego wnioskiem wynagrodzenia stanowiącego 150% stawki minimalnej.

Pozwany wniósł o odrzucenie apelacji w części, w jakiej zaskarżono nią rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodce z urzędu oraz o oddalenie apelacji w pozostałym zakresie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Wywodził, iż zaskarżony wyrok jest trafny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelację powódki w części w jakiej zaskarża rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu należało odrzucić, jako niedopuszczalną, a to z racji braku interesu prawnego powódki w jego zaskarżeniu. Interes prawny zachodzi w wypadku pokrzywdzenia (gravamen), polegającego w klasycznym ujęciu na niezgodności orzeczenia z żądaniem zgłoszonym w procesie przez stronę. Przyjąć zaś należy za stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 25 czerwca 2009r. w sprawie III CZP 36/09 (OSNC 2010/2/24), iż nie ma podstaw do twierdzenia, że powódka mogła doznać uszczerbku prawnego na skutek wydania postanowienia w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu, które to rozstrzygnięcie ani nie zwiększyło jej obowiązków w sferze prawnej, ani nie zmniejszyło jej uprawnień. Prowadzi to do wniosku, że powódka nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu tak pozytywnego, jak i negatywnego orzeczenia w przedmiocie wynagrodzenia ustanowionego dlań adwokata z urzędu. Z tej to też przyczyny Sąd Apelacyjny- na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. - postanowił, jak w pkt. 1 sentencji.

Natomiast odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów formalnych, stwierdzić należy, iż uzasadniając zaskarżone rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy nie naruszył art. 328 §2 k.p.c. Zarzut taki bowiem byłby zasadny tylko wtedy, gdy treść uzasadnienia Sądu I instancji uniemożliwiała Sądowi Apelacyjnemu dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie miała miejsca. Przeciwnie uzasadnienie pozwalało na pełną kontrolę instancyjną. Wbrew wywodom apelacji także ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie były prawidłowe i znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Podejmując je Sąd Okręgowy nie naruszył w żadnej mierze przepisów procesowych, w tym też nie przekroczył zasad prowadzenia postępowania dowodowego i swobodnej oceny dowodów, ani też nie naruszył zasad logiki i doświadczenia życiowego. Stąd też ustalenia te Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, aprobując również ich ocenę prawną, zwłaszcza że w swoich judykatach Sąd Najwyższy wielokrotnie stwierdzał, że „jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona” (zob. m.in. wyroki SN z dnia 27 września 2002r., sygn. akt IV CKN 1316/00 oraz sygn. akt II CKN 817/00, niepubl.).

W szczególności Sąd Okręgowy - prawidłowo koncentrując się na ocenie czynności podjętych w sprawie o sygn. V ACa 338/10 ze skargi powódki o wznowienie postępowania w sprawie V ACa 572/07 - trafnie stwierdził, iż Sąd Apelacyjny w materiale dowodowym, którym dysponował i który został mu w tej sprawie zaoferowany przez strony, miał podstawy ku temu, by uznać, iż powołana w skardze podstawa wznowienia z art. 401 pkt. 2 k.p.c. nie zachodziła. Konstatacja, iż skarżąca była należycie reprezentowana w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 15. listopada 2007r. opierała się po pierwsze na fakcie przedłożenia dwukrotnie przez osobę najbliższą powodce - jej męża dokumentów pełnomocnictwa (datowanego na 28 czerwca 2002r. i na 26 października 2007r.), jak i na fakcie, iż pełnomocnik złożył oświadczenie, że powódka udzieliła mu pełnomocnictwa i że podejmuje on czynności w jej imieniu, a po wtóre na opinii instytutu naukowego - (...) Uniwersytetu (...) w K., z której wynikało, iż po rehabilitacji, w 2006r. powódka pozostawała w kontakcie słownym, była zorientowana co do własnej osoby, a częściowo zorientowana co do czasu i miejsca. Faktu obarczenia pełnomocnictw, którymi legitymował się F. J. wadą oświadczenia woli powódki nie sposób było wywieść z dokumentów ujawnionych w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie powódki, a zwłaszcza ze złożonej w tej sprawie opinii biegłych sądowych, gdyż opinia ta - co trafnie podkreślił Sąd Okręgowy

- w sposób wyraźny odnosiła się jedynie do stanu zdrowia powódki na dzień sporządzenia opinii, tj. na maj 2009r., a w jej treści nie znajdowały się informacje, które pozwoliłyby na odniesienie jej wniosków co do stanu skarżącej wyłączającego świadome powzięcie woli na chwilę udzielania pełnomocnictw procesowych w 2002 i 2007r. Trafnie też Sąd Apelacyjny uznał za niewystarczające dla stwierdzenia nieważności postępowania V ACa 572/07 oświadczenie pełnomocnika powódki w postępowaniu wznowieniowym, iż powódka utraciła umiejętności czytania i pisania, na poparcie którego przywołane zostały dowody nie odnoszące się do stanu z 2002 i z 2007r. Wnioski dowodowe zgłaszane w postępowaniu wzno-wieniowym przez skarżącą, w tym też zawarty w piśmie datowanym na 14 października 2010r. wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii, psychiatrii, psychologii oraz rehabilitacji medycznej - wbrew wywodom apelacji - nie były ukierunkowane na wykazanie stanu zdrowia powódki, w tym stanu jej świadomości w 2002 i 2007r., a Sąd Apelacyjny nie miał obowiązku poszukiwać i przeprowadzać na tę okoliczność dowodów z urzędu, zwłaszcza, że dysponował przywołaną wyżej opinią instytutu naukowego Uniwersytetu (...). Konstatacji tej nie zmienia to, iż w toku niniejszego procesu odszkodowawczego powódka zgłosiła właściwe i precyzyjne wnioski, wykazujące, iż w 2002, ani w 2007r. nie była w stanie działać z dostatecznym rozeznaniem.

Podsumowując, Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, iż nie sposób stwierdzić, że po-stanowienie Sądu Apelacyjnego z 19 listopada 2010r. wydane w sprawie V ACa 338/10, mocą którego odrzucono skargę o wznowienie postępowania w sprawie V ACa 572/07 było niezgodne z prawem, a okoliczność ta przesądziła o bezpodstawności opartego o art. 417¹§ 2 k.c. powództwa odszkodowawczego. Nie uszło przy tym uwadze Sądu Apelacyjnego, iż wznowienie postępowania w sprawie V ACa 572/07 mogłoby doprowadzić wyłącznie do ponownego rozpoznania powództwa o zadośćuczynienie w kwocie 40.000zł, ponieważ po-wództwo w części odnoszącej się do renty zostało prawomocnie oddalone przez Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 21 maja 2007r. (I C 86/03) i nie zostało zaskarżone przez powódkę. Skoro przedmiotem postępowania w sprawie V ACa 572/07 było już jedynie roszczenie powódki o zadośćuczynienie, zatem wznowienie postępowania w tej sprawie w żadnym wypadku nie mogłoby doprowadzić do zasądzenia nie objętej przedmiotem tego postępowania renty skapitalizowanej za okres przeszły, jak i renty bieżącej.

Podzielając zatem motywy, leżące u podstaw zaskarżonego orzeczenia, Sąd Ape-lacyjny oddalił apelację jako nieznajdującą usprawiedliwionych podstaw prawnych (art. 385 k.p.c.). Na mocy art. 102 k.p.c. z uwagi na wyjątkowo trudną sytuację zdrowotną i majątkową powódki Sąd odstąpił od obciążenia jej kosztami postępowania apelacyjnego, a nadto przyznał pełnomocnikowi powódki od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 3.321 zł, w tym 621 zł podatku od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, według stawki minimalnej przewidzianej w § 6 pkt. 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490)

SSO del. Joanna Naczyńska SSA Roman Sugier SSA Elżbieta Karpeta